

Raonable i possible

El Parlament de Catalunya debatrà demà la proposició de llei de declaració d'independència de Catalunya, presentada per SI, que "faculta el govern de la Generalitat a negociar el reconeixement internacional de la declaració d'independència" (art. 8) i que enceta un procés que ha de dur a la seva declaració definitiva en una "sessió solemne convocada a tal efecte" (art. 10). Per votar-hi favorablement, cal que l'objectiu de la llei, la constitució de Catalunya com a estat sobirà, satisfaci dos requisits: que sigui raonable, és a dir, que beneficiï els seus ciutadans, i que sigui possible, això és, jurídicament viable. A hores d'ara, totes dues condicions ja es compleixen.

1. Votar sí és políticament raonable. La via autonomista ha mort després que les Corts eliminessin tota relació de bilateralitat a l'Estatut i que el TC en liquidés el sistema de finançament (anul·lació dels articles 206.3 i 206.5 i reinterpretació de les disposicions addicionals) i imposés una lectura regressiva de l'estatus legal de la llengua catalana. La via federal de reforma de la Constitució és una quimera.

2. És fiscalment raonable. Catalunya transfereix un 10% del seu PIB a l'Estat en termes nets cada any. Aquesta transferència afecta directament la provisió dels serveis socials dels catalans i la situació financera de la Generalitat. La despesa sanitària per càpita és un 25% més baixa (abans de les retallades anunciades) del que gasta una regió europea de nivell econòmic equivalent. El sistema educatiu se sosté per l'esforç extra que fa gairebé la meitat de la població a través d'escoles privades. Una comparació de les finances de les autonomies demostra que el deute públic català exorbitant es deu al sistema injust de transferències interterritorials.

3. És econòmicament raonable. El model productiu català (relativament diferent de l'espanyol, de grans empreses financeres al centre

CARLES BOIX

PROFESSOR UNIVERSITAT PRINCETON

i turisme i construcció a la resta del territori) necessita unes inversions que l'Estat no vol fer. Les empreses competitives (exportadores) del país (diferents de la Santa Aliança que depèn de les concessions i els contactes de Madrid) ho saben i mereixen el suport del Parlament.

4. És raonable per defensar la llengua catalana.

5. És raonable perquè els catalans aspiren a una normalitat anímica completa. Volen (i necessiten) superar l'estat permanentment transitori i defensiu del catalanisme. Volen deixar de ser com Sísif, lluitant per portar la pedra (autonomista) cap a dalt de la muntanya només per veure com roda cap avall (empesa per la política espanyola) cada pocs anys. I, d'una manera fraterna, volen alliberar la psicologia espanyola del seu ressentiment constant cap a aquells que es van industrialitzar abans.

6. És raonable per motius estratègics. Catalunya, sempre en estat de minoria, no té cap altra arma que la de la seva voluntat de marxar per canviar una relació injusta.

7. És raonable perquè en les últimes enquestes d'opinió, com les encarregades per la UOC, la pro-

porció favorable a la independència supera la contrària quan es fa una pregunta directa sobre aquesta qüestió. El que no és raonable és que mentre més de la meitat del votants de CiU i un segment important dels votants del PSC s'hi mostren favorables, cap d'aquests partits atorgui, com a mínim, la llibertat de vot als seus parlamentaris.

8. Votar sí és, a més a més, possible. L'any 1843, poc després de morir Ferran VII i cloure's una de les dictadures més ignominioses d'Europa, Balmes advertia els catalans que evitessin "*soñar en absurdos proyectos de independencia [...] irrealizables por la situación europea, insubsistentes por la propia razón, e infructuosos además y dañosos en sus resultados*" i els convidava a seguir un "*provincialismo legítimo, prudente y juicioso*". Aquell món, però, ha canviat. Europa és un continent democràtic i econòmicament integrat. Espanya ja no viu sota cap règim gaddafista. I perquè aquell món ha desaparegut, els catalans poden ser ells mateixos d'una manera completa, sense haver de sacrificar cap dels seus atributs.

9. És possible d'acord amb el dret internacional. El Tribunal Internacional de Justícia ha confirmat que no hi ha cap regla internacional que prohibeixi l'exercici de l'autodeterminació (opinió sobre la independència de Kosovo, paràgraf 79) i ha legitimat tota separació feta per un Parlament elegit democràticament (paràgrafs 64-72).

10. És compatible amb el manteniment de les nostres obligacions amb Europa. La UE no prohibeix cap secessió. De fet, la Convenció de Viena sobre successió d'estats del 1978 estableix que tot territori que se separa d'un altre estat se subroga directament en les obligacions de l'estat mare (art. 34): una norma que afectaria tant Catalunya com el nou Estat espanyol en les seves relacions amb la UE. El sentit comú convida a votar sí i a no posposar més l'inici d'un procés que Catalunya haurà de fer tard o d'hora.

El dret internacional dona suport al sobiranisme: la separació feta per un Parlament democràtic és legítima